

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ เออีซี (Asean Economics Community : AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีเป้าหมายในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็น “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” โดยให้มีการเคลื่อนย้าย สินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือภายในอาเซียนอย่างเสรี รวมถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น จึงเป็นความท้าทายที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการที่เป็นคนไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจส่งออก นำเข้า หรือผู้ที่ทำธุรกิจภายในประเทศ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม และยิ่งรวมไปถึงผู้ประกอบการระดับชุมชนจะต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลง อันเกิดจากการเปิดเสรีภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเป็นภัยคุกคามต่อธุรกิจ หรือแสวงหาโอกาสทางธุรกิจที่ทำด้วยความสำเร็จ (ยุทธศักดิ์ สุภสร. 2557) ในการสื่อสารของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง และเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารประเทศไทย มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพประชากรให้มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ จึงได้จัดการศึกษาของชาติโดยกำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ประชากรของชาติ สามารถสื่อสารกับนานาชาติได้ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การตื่นตัวเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พบว่า มีมากในกลุ่มของนักเรียน นิสิต นักศึกษาตลอดจนประชาชนที่มีการศึกษา เห็น ได้จากการแสวงหาสถาบันสำหรับสอนพิเศษภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากที่ต้องการเรียนการพูดและการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยมีความต้องการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การพูดและการฟังภาษาอังกฤษ แต่ผลการสำรวจ พบว่าคนไทยไม่พูดภาษาอังกฤษมากถึงร้อยละ 99 Wattanavitukul (2006 ; อ้างถึงใน เพ็ญภัทร พิณผา. 2556 : 8) เนื่องจากการไม่พูดภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคที่ทำให้ คนไทยเสียโอกาสทั้งในด้าน การแข่งขัน การเผยแพร่ความรู้ การนำเสนอผลงาน และการคิดค้นของคนไทยในระดับนานาชาติ (นงสมร พงษ์พานิช. 2554 : 85-97)

การศึกษาจึงเป็นกระบวนการเตรียมการพัฒนาคนให้มีความพร้อมท่ามกลางวิกฤตและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของโลกและสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อที่จะก้าวไปสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคงและทันสมัย (สถาบันเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติ. 2550 : 3) การพัฒนาการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาให้คนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกฝ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 ได้กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา สื่อเทคโนโลยีจึงมีบทบาททางการศึกษาการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมการเรียนรู้และมีความสำคัญในการปรับบทบาทของคนในการศึกษาและการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลต่อการยกระดับและการจัดการศึกษาของประเทศไทย (สถาบันเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติ. 2550 : 5-6)

การพัฒนาชุมชนที่ผ่านมา มีการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนา และการบริหารจัดการไปสู่ชุมชนในลักษณะของการพัฒนาจากบนลงล่าง (Top Down) ซึ่งผลจากการดำเนินงานส่วนใหญ่ พบว่า ไม่อาจตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของชุมชน อีกทั้งการพัฒนาชุมชนที่ภาครัฐเป็นผู้กำหนดทิศทางไม่สามารถแก้ปัญหาของชุมชน เนื่องจากแต่ละชุมชนมีปัญหาและความต้องการไม่เหมือนกัน คนในชุมชนมีความคิด มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน สามารถคิดหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ (ครรชิต พุทธโกษา. 2554 : 1)

การเรียนรู้ของชุมชนถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจของชุมชนและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มความสามารถในการประกอบอาชีพของชุมชน โดยการส่งเสริมการเผยแพร่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่สากลเป็นแนวทางหนึ่งสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจ (Valued Added) (ครรชิต พุทธโกษา. 2554 : 2) การเรียนรู้ของชุมชนจำเป็นต้องเป็นไปตามปัญหาหรือความต้องการของชุมชน เนื่องจากหากสิ่งที่ชุมชนได้รับไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน จะทำให้การตอบสนอง หรือการเรียนรู้ของชุมชนไม่ประสบความสำเร็จ เพราะการที่ชุมชนมีความต้องการเรียนรู้ และเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการและเป็นประโยชน์ จะส่งผลให้ชุมชนมีความสนุกในการเรียนรู้ ได้ความรู้จริง ได้เพื่อน ได้เครือข่าย ได้เรียนรู้จริง ทำเป็น ไม่ใช่แค่ท่องจำได้ ได้ขายได้เงิน ได้ความคิด ได้วิธีการเรียนรู้ และได้แรงบันดาลใจซึ่งถือได้ว่าการเรียนรู้คือการศึกษาศาสตร์ (เสรี พงศ์พิศ. 2558)

จังหวัดมหาสารคามเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ชื่อว่าเป็น “ดักศิลานคร” เนื่องจากมีสถาบันการศึกษาอยู่มากมายหลายแห่ง อาชีพที่สำคัญของชาวมหาสารคามส่วนมากเป็นการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ อาชีพในครัวเรือนที่นิยมมาก ได้แก่

การเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม ซึ่งผ้าไหมมหาสารคามส่วนใหญ่เป็นผ้าที่มีลวดลายแบบดั้งเดิม การผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมผ้าฝ้าย เป็นสินค้าประเภท OTOP ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด มีการขับเคลื่อนและส่งเสริมธุรกิจ SMEs ให้มีความโดดเด่นเชิงเศรษฐกิจ เพื่อสร้างเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับธุรกิจและแรงงานให้มีเงินหมุนเวียนภายในจังหวัด โดยช่วยผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจขับเคลื่อนไปได้ (ยุทธศักดิ์ สุภสร. 2558)

จังหวัดมหาสารคามมีศูนย์ธุรกิจผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ผ้าฝ้าย จำนวน 20 กลุ่ม (สำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน. 2558) กระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ โดยผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน หรือ คริวเรือนทำเพื่อการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือทำเพื่อเป็นการหารายได้ของครอบครัวและสร้างธุรกิจในชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยมากจะทำโดยการรวมกลุ่มของชาวบ้านที่เป็นแม่บ้าน ส่งผลให้ชุมชนกลายเป็นศูนย์กลางหรือสถานที่ในการซื้อขายสินค้า OTOP และเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ลูกค้าที่มาซื้อสินค้าผ้าฝ้ายและผ้าไหม ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าชาวต่างชาติ ที่มาท่องเที่ยวและหาซื้อไว้เป็นของขวัญและของฝาก (ชาดา กิจชัย. 2558 : 135) ปัญหาที่พบในการขายสินค้า คือปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติ ในการแนะนำผลิตภัณฑ์ สินค้า หรือราคาของสินค้า เป็นภาษาอังกฤษให้ลูกค้าเข้าใจตามความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า บางครั้งลูกค้าต้องออกจากร้านไป ส่งผลให้ร้านค้าไม่สามารถขายสินค้าให้แก่ชาวต่างชาติได้ (มยุรี จันทรวงทรัพย์. 2555 : 135) จากการสอบถามกลุ่มผู้ประกอบการผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดมหาสารคาม แต่เนื่องจากไม่ได้นำทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมาใช้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ขาดทักษะดังกล่าว แต่เนื่องจากในขณะนี้เป็นการเปิดการค้าเสรี ทำให้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและหาซื้อผลิตภัณฑ์ OTOP โดยเฉพาะผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายเป็นจำนวนมาก แม่บ้านหรือผู้ประกอบการผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย ในชุมชนจึงมีความสนใจพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งการพูดและการฟัง เพื่อให้ตนเองสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจการขายสินค้าของชุมชน (นงลักษณ์ แสนโสภานัน และคณะ. 2558 :135)

จากการที่ชุมชนขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษในการขายสินค้าให้แก่ชาวต่างชาติ การส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยในการส่งเสริมการเรียนรู้สามารถนำสื่ออีดีแอลทีวี (eDLTV) ซึ่งเป็นสื่อที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ร่วมกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตาม

พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อสนองพระบรมราโชบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถือเป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยนำเนื้อหาของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จากโรงเรียนวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลงบนระบบ e-Learning โดยสื่อประกอบด้วยเนื้อหาในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดยมีสื่อสำหรับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้ของชุมชนได้ (โครงการจัดทำเนื้อหาระบบอีเลิร์นนิ่ง. 2557)

การส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เทคนิคที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ คือเทคนิคพี่เลี้ยง เป็นรูปแบบหนึ่งของการแลกเปลี่ยนความรู้ ที่มีจุดประสงค์พื้นฐานในการสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างพี่เลี้ยง (Mentor) กับผู้ที่รับการอบรม (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2557) และการใช้เทคนิคพี่เลี้ยงมาช่วยในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาโจทย์ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ (สุนันทา กลุ่มถาวร และคณะ. 2557 : 256-264)

การเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในหลาย ๆ ประเทศต่างก็ให้ความสำคัญในการปฏิรูปและปรับรูปโครงสร้างการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้แก่ประชาชนพลเมืองของตน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ในขณะที่หลายประเทศมีการกระจายอำนาจให้เมืองหรือจังหวัดบริหารและจัดการศึกษาได้กระจายอำนาจให้โรงเรียนและสถานศึกษารับผิดชอบในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของตนมากขึ้น (กมล สดุดะประเสริฐ. 2544 : 135-137)

จากข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดมหาสารคาม ในการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย และการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความต้องการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในชุมชน ความสำคัญของสื่ออีดีแอล เพื่อการเรียนรู้ของชุมชน การเรียนรู้ของชุมชน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและอาศัยเทคนิคพี่เลี้ยงเป็นผู้ช่วยเหลือในการเรียนรู้ ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม และผู้วิจัยคาดหวังว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง จะเป็นแนวคิดใหม่ ที่ส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย ให้มีความรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (ทักษะการฟังและการพูด) และสอดคล้องกับความต้องการ

ของชุมชน ส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการกิจการผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในชุมชนที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้และมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติและได้ความรู้จริง ได้เพื่อน ได้เครือข่าย ได้วิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากสื่ออีดีแอลทีวี และเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนเป็นอย่างไร
2. การพัฒนาวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. การศึกษาผลการทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร
4. การยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน
2. เพื่อพัฒนาวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาหรือตัวแปรที่ศึกษา และระยะเวลาการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน

1. ขั้นตอนการดำเนินการ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้
 - ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย และความต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปองค์ประกอบของวิธีการส่งเสริมภาษาอังกฤษของชุมชนด้วยสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การวิจัยในขั้นตอนต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 20 คน ได้แก่ พัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม ครูผู้ประสานงานโรงเรียนเครือข่ายโครงการอีดีแอลทีวี จำนวน 9 คน และผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีระยะเวลาในการทำธุรกิจไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 10 คน

3. เนื้อหาที่ศึกษา คือ สภาพและความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนด้วยสื่ออีดีแอลทีวี

4. ระยะเวลาการวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2557

ระยะที่ 2 พัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

1. ขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 จัดทำ (ร่าง) องค์ประกอบการพัฒนาและวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับข้อเสนอแนะปรับปรุง และแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยสื่ออีดีแอลทีวี นำร่องครั้งที่ 1 กับชุมชนกลุ่ม OTOP บ้านคอนหวานหัวหนอง ตำบลคอนหวาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 คน เพื่อปรับปรุง (ร่าง) วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณา (ร่าง) องค์ประกอบวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้สมบูรณ์ และจัดเตรียมเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยในระยะต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) เป็นผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ที่สมัครเข้าร่วมอบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน รุ่นที่ 1 จำนวน 24 คน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลอง และจัดเตรียมเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยในระยะต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายทดลองนำร่อง ครั้งที่ 1 เป็นชุมชนกลุ่ม OTOP บ้านคอนหวานหัวหนอง ตำบลคอนหวาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่สนใจเข้าร่วมอบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายทดลองนำร่อง ครั้งที่ 2 (Try out) เป็นผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ที่สมัครเข้าร่วมอบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นผู้สมัครเข้าร่วมโครงการอบรมรุ่นที่ 1 จำนวน 24 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณา (ร่าง) การสังเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน และเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน

3. เนื้อหาที่ศึกษา

3.1 คุณภาพของวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง วัตถุประสงค์เห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง วัตถุประสงค์ทดลองนำร่องครั้งที่ 2 (Try Out)

4. ระยะเวลาการวิจัย เดือน สิงหาคม 2557 - ตุลาคม 2558

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้น

1. ขั้นตอนการศึกษา ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงกับกลุ่มทดลองที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย (Implement) เป็นผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ที่สมัครเข้าร่วมอบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน รุ่นที่ 2 จำนวน 40 คน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการทดลองใช้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงตามแนวทางที่พัฒนาขึ้น

2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ที่สมัครเข้าร่วมอบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นผู้สมัครเข้าร่วม โครงการรุ่นที่ 2 จำนวน 40 คน

3. เนื้อหาที่ศึกษา คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

4. ระยะเวลาการวิจัย ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2558

ระยะที่ 4 ศึกษาการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

1. ขั้นตอนการศึกษา ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนการศึกษาการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมในระยะที่ 3 เพื่อทำการศึกษาการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมสะท้อนผลการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

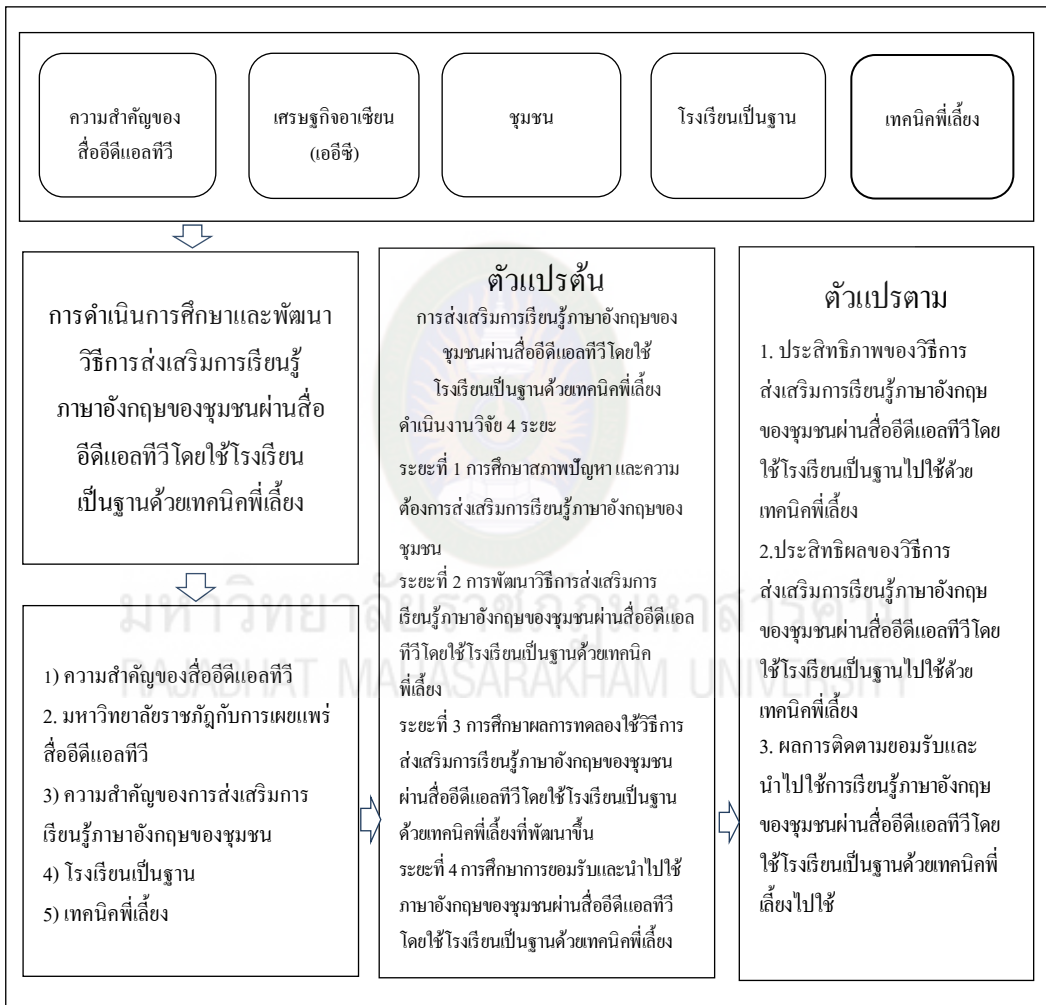
ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง

2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มที่ผ่านการอบรมในระยะที่ 3

3. เนื้อหาที่ศึกษา คือ ผลการยอมรับวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน

4. ระยะเวลาการวิจัย เดือน พฤศจิกายน 2558

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 การดำเนินงานวิจัย ได้นำความสำคัญของสื่ออีดีแอลทีวี ภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏกับการเผยแพร่สื่ออีดีแอลทีวี การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) อันนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเข้าสู่

ประชาคมอาเซียนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของประชาชน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และเทคนิคที่เลี้ยงที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของชุมชน ชุมชนสามารถเข้าใจวิธีการ และเรียนรู้การใช้งานสื่ออีดีแอลทีวีได้ง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ เป็นการสร้างโอกาสในการนำ สิ่งที่มีอยู่กลับมาใช้ใหม่ โดยการปรับหรือการพัฒนาเพิ่มเติมบนฐานเดิม ส่งผลให้สื่ออีดีแอลทีวี เป็นสื่อที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และทำให้ครูนำสื่ออีดีแอลทีวีไปใช้ในการเรียนการสอนและ มีการเผยแพร่ต่อชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย คู่มืออบรม แบบทดสอบความรู้ ใบงานฝึกปฏิบัติ แบบ ประเมินผลการปฏิบัติ และสื่ออีดีแอลทีวี

สื่ออีดีแอลทีวี หมายถึง หมายถึง สื่อที่มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและ โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี จัดทำขึ้นเพื่อร่วมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 โดยจัดเป็นสื่อวีดิทัศน์การสอนที่สามารถใช้ ในการจัดการเรียนการสอนใน 4 ระดับคือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วยสไลด์ประกอบการสอน ใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบ

คู่มืออบรม หมายถึง เนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมการอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของชุมชน

ชุมชน หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนเครือข่ายโครงการอีดีแอลทีวี หมายถึง โรงเรียนที่รับสื่ออีดีแอลทีวีจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่รับสื่ออีดีแอลทีวีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี

เทคนิคที่เลี้ยง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่เลี้ยง เพื่อช่วยแนะนำ และฝึกการ ปฏิบัติอย่างใกล้ชิดในเรื่องสื่ออีดีแอลทีวี และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้รับการอบรม มีการตัดสินใจต่าง ๆ ในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหลังจากผ่านการอบรม ในการอบรม การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน ใช้ระยะเวลาอบรม 2 วัน หรือ 12 ชั่วโมง โดยใช้

ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ผู้เข้ารับการอบรม 1 คน ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง วิธีการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้รับการอบรมเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้งานสื่ออีดีแอลทีวี จึงมีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำขณะฝึกปฏิบัติ ในสัดส่วนผู้รับการอบรม 8 คน ต่อพี่เลี้ยง 1 คน พี่เลี้ยง มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

เตรียมความพร้อมสื่ออีดีแอลทีวีสำหรับการอบรม โดยศึกษาคู่มือการอบรม ตรวจสอบสื่อที่ใช้ประกอบการอบรม และเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1. คู่มืออบรมการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน
2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน - หลังเรียน
3. สื่อนำเสนอ
4. ใบงานที่ 1 - 6

กิจกรรมและเวลาที่ใช้ระหว่างการอบรม ในขณะที่วิทยากรบรรยายหรือสาธิต พี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำผู้รับการอบรมทำกิจกรรม การฝึกปฏิบัติ และการทำใบงาน พร้อมตรวจใบงานให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละหน่วย ให้เป็นไปตามขั้นตอนการอบรมในระยะเวลาที่กำหนด

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง บุคคลที่ให้ข้อมูลการดำเนินการวิจัย เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการค้าใหม่หรือค้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ได้แก่ พัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม ครูผู้ประสานงานโรงเรียนเครือข่ายโครงการอีดีแอลทีวี และผู้ประกอบการค้าใหม่หรือค้าฝ้ายในจังหวัดมหาสารคาม

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ประเมินงาน เครื่องมือวิจัย ที่ได้จากการวิจัย โดยเป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือเป็นผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ หรือ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญขึ้นไป และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ กำกับ ควบคุม ดูแล หรือปฏิบัติการนำสื่ออีดีแอลทีวีไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอน หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการติดต่อประสานงานการให้บริการสื่ออีดีแอลทีวี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือด้านการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือการวิจัย สถิติวิจัย วิจัยทางการศึกษา หรือเป็นผู้ที่มีทักษะในการสนทนาภาษาอังกฤษ/สอนวิชาภาษาอังกฤษ

ประสิทธิภาพของวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง หมายถึง อัตราส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่แสดงความก้าวหน้าของการเรียนรู้ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทดสอบก่อนการเรียนรู้
2. ดำเนินการอบรมตามกิจกรรมการอบรม
3. ทดสอบหลังการเรียนรู้

หาประสิทธิภาพของวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่อ
 อีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพีเคเอ็ม ด้วยสูตรเมกยูแกนส์ (Meguigans Ratio)
 โดยทำการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม และนำคะแนนที่ได้จากการ
 ทดสอบมาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยค่าสถิติ การทดสอบวัด
 ความรู้ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (One group Pretest-Posttest Design)

ประสิทธิผล หมายถึง คุณภาพของการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่อ
 อีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพีเคเอ็มตามแนวทางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ที่ส่งผลให้
 กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และ เจตคติ (Attitude) ดังนี้

ด้านความรู้ หมายถึง ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือ
 ผ้าพื้นเมืองในด้านการส่งเสริมเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน วัดจากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
 ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งสิ้น 10 คะแนน

ด้านทักษะ หมายถึง ผลการประเมินการปฏิบัติตามใบงานในระหว่างการอบรม
 ของผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าพื้นเมือง วัดจากแบบประเมินสำหรับด้านทักษะปฏิบัติ
 ประเมินผลการปฏิบัติเป็น [] ปฏิบัติได้ [] ปฏิบัติไม่ได้ [] ต้องปรับปรุง ผลการประเมิน
 การปฏิบัติตามใบงานในระหว่างการอบรมของผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าพื้นเมือง วัดจาก
 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ครอบคลุมจุดประสงค์ด้านทักษะฝึกปฏิบัติ จำนวน 6 ใบ เกณฑ์การ
 ประเมินสามารถปฏิบัติตามใบงาน โดยรวมทั้งหมดได้ร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ด้านเจตคติ หมายถึง การวัดและประเมินผลด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบ
 ธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าพื้นเมืองที่เข้ารับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน ใช้แบบสอบถาม
 ความพึงพอใจโดยมีเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ ดังนี้โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์
 (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2551 : 143-151) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 - 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 - 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 - 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการยอมรับและนำไปใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคที่เลี้ยงโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 123-146) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 168) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 - 5.00 หมายความว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 - 4.49 หมายความว่า มาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 - 3.49 หมายความว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 - 2.49 หมายความว่า น้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.49 หมายความว่า น้อยที่สุด

โดยสอบถามหลังสิ้นสุดกิจกรรมการอบรม นำมาคำนวณค่าสถิติ พื้นฐาน และเทียบกับเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ เกิดประโยชน์ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ คือ ได้องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย คือ วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชน สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติการที่นำไปประยุกต์ใช้กับชุมชน คือ

2.1 ผู้ประกอบธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย มีความรู้ มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (ทักษะการฟังและการพูด) ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายในชุมชนที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้และมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติและได้ความรู้จริง ได้เพื่อน ได้เครือข่าย และได้วิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากสื่ออีดีแอลทีวี

2.2 เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยสำหรับผู้วิจัยอื่น ๆ